

Notitie

Referentienummer

Datum

Kenmerk

12 januari 2012

265919

Betreft

Archeologisch onderzoek Elshof-Zuid te Anna Paulowna

Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkelingen binnen het plangebied Elshof-Zuid te Anna Paulowna is onder meer archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het (huidige) plangebied is onder te verdelen in 3 deelgebieden. Het oostelijk deelgebied met de kadastrale nummers (5469 / 5462 / 5695), het zuidwestelijk deelgebied (5674) en een noordwestelijk deelgebied (6051). De voorgenomen ontwikkelingen kunnen de eventuele archeologische waarden binnen het plangebied verstoren. Daartoe is in 2006 in opdracht van Bügel Hajema Adviseurs door de SCENH voor een deel van het (latere) totale plangebied een archeologisch bureauonderzoek¹ uitgevoerd. Daarin werd aanbevolen om een inventariserend veldonderzoek (booronderzoek) uit te laten voeren conform een nog op te stellen Programma van Eisen.

In het Programma van Eisen² staat onder meer dat; *“omdat het opsporen van archeologische resten in veengebieden met booronderzoek niet goed mogelijk is (de archeologische lagen kunnen sterk lijken op het natuurlijke veen) beperkt het booronderzoek zich tot een verkenning”* (p.14). Dat wil zeggen dat het booronderzoek slechts kan dienen om de bodemopbouw en mate van bodemverstoring in kaart te brengen. Doorgaans beperkt zo'n verkennend booronderzoek zich tot 6 boringen per hectare.

In het najaar van 2006 is in opdracht van Bügel Hajema door De Steekproef het inventariserend veldonderzoek³ - verkennende fase - uitgevoerd binnen de oostelijke percelen (5695 / 5462 / 5469). In de rapportage van dat onderzoek wordt door De Steekproef geadviseerd om slechts binnen een klein gedeelte van het perceel 5695 vervolgonderzoek middels een verdichtend grid uit te laten voeren (zogenaamd karterend booronderzoek). Binnen de rest van het oostelijk deel van het plangebied (5695 / 5462 / 5469) wordt adviseert om geen vervolgonderzoek uit te voeren.

Op basis van het onderzoek en advies van De Steekproef is een groot deel van het oostelijk deelgebied vrijgegeven / vrijgekomen voor archeologisch (vervolg)onderzoek, op een klein deel binnen perceel 5695 na. Op basis van dat ter beschikking gestelde onderzoek zijn de verdere planvormingen gebaseerd.

In 2009 is overleg geweest tussen de gemeente Anna Paulowna, de SCENH en Grontmij over onder meer de Archeologie betreffende Woningbouwlocatie Elshof-Zuid.⁴ Belangrijkste wijziging is dat het plangebied (onderzoeksgebied) groter is geworden dan het aanvankelijke onderzoeksgebied zoals onderzocht in de eerder uitgevoerde onderzoeken (1. Bureauonderzoek Archeolo-

¹ Husken, 2006. *Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van het plangebied Elshof te Klein Sluis gemeente Anna Paulowna*, SCENH-rapport 62, Wormer.

² De Boer, 2006. *Programma van Eisen inventariserend veldonderzoek plangebied Elshof te Kleine Sluis gemeente Anna Paulowna*, projectnummer 06P062, Wormer. In samenwerking ADC-ArcheoProjecten te Amersfoort.

³ Exaltus, 2006. *Anna Paulowna (NH.) De Elshof-Zuid*, Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek, Steekproef-rapport 2006-09/12, Zuidhorn.

⁴ Verlaan en Makkinga, 2010. *Elshof-Zuid, Anna Paulowna Technisch Programma van Eisen*, Grontmij Nederland B.V., Alkmaar.

gie, 2. PvE IVO Elshof-Zuid, 3. IVO Elshof-Zuid (Steekproef)). Uit dit overleg volgde onder andere de afspraak dat: "voor het nadere IVO voor vergrote deel Elshof-Zuid wordt door Grontmij een PvA gemaakt en uitgevoerd". Belangrijk onderdeel is dat de mogelijke locatie van archeologische waarde (zie IVO Elshof-Zuid) beter in beeld kan worden gebracht door het aanvullende onderzoek. In een aanvullende mail van de SCENH (d.d. 5 nov. 2009) wordt voorgesteld om geen nieuw PvE te maken maar in de uitbreiding conform het eerdere PvE het booronderzoek te laten plaatsvinden.

De uitbreiding van het plangebied Elshof bestaat uit de westelijke percelen met kadastrale nummers 6051 en 5674. In het Technisch Programma van Eisen⁵ staat (p. 8) dat er aanvullend archeologisch onderzoek uitgevoerd dient te worden in het groen gearceerde gebied van figuur 4. Dit komt overeen met de percelen 6051 / 5674 en de zone die door De Steekproef voor vervolgonderzoek is aangemerkt.

Recentelijk is het bovenstaande archeologisch onderzoek opgepakt. Het noordwestelijke perceel (6051) kan echter niet onderzocht worden omdat betredingstoestemming ontbreekt. Het zuidwestelijk perceel (5674) is op 24 jan. 2012 middels een verkennend booronderzoek (IVO) conform het PvE uit 2006 uitgevoerd. De onderzoeksrapportage is thans in voorbereiding.

Tijdens de aanmelding van het booronderzoek van Grontmij in het Archeologisch informatiesysteem van de Rijksdienst (Archis2) bleek niet alleen het eerder genoemde bureauonderzoek en IVO van De Steekproef te zijn uitgevoerd binnen het plangebied, maar ook een IVO van ADC ArcheoProjecten in november 2006. Het ADC heeft in opdracht van de gemeente Anna Paulowna in dezelfde periode (najaar 2006) als De Steekproef exact hetzelfde plangebied verkennend afgeboord.⁶ Het onderzoek van het ADC is op 4 januari 2012 afgemeld in Archis2.

Het ADC adviseert echter iets anders dan De Steekproef. Refererend aan de opmerking in het PvE staat er beschreven: "*omdat het opsporen van archeologische resten in veengebieden met booronderzoek niet goed mogelijk is, wordt aangeraden om vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van zoeksleuven. Deze zoeksleuven kunnen beperkt worden tot de gebieden met intact veen zoals aangegeven in afb. 6*" (van het rapport). Dit nader te onderzoeken gebied omvat een groter terrein dan dat van De Steekproef.

⁵ Idem.

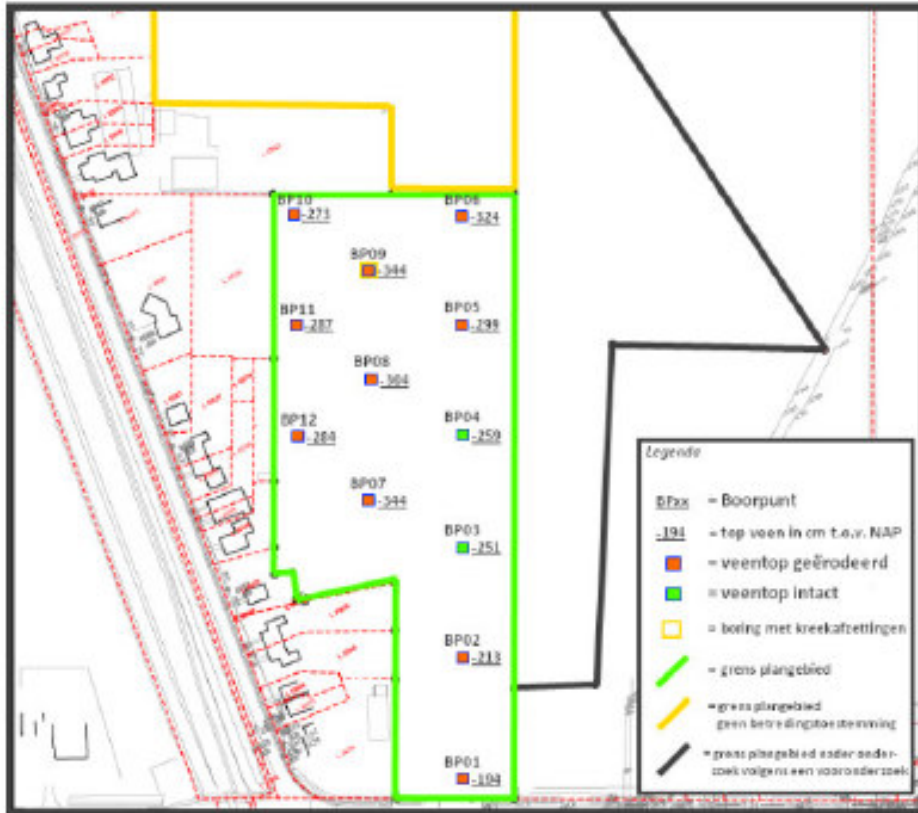
⁶ Walstra, zj. *Kleine Sluis, plangebied Elshof (gem. Anna Paulowna)*, Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van boringen, ADC Rapport 838, Amersfoort.

Figuur 1. Indicatieve locatie voor archeologisch vervolgonderzoek (boringen).

Het recente booronderzoek van Grontmij is uitgevoerd worden binnen het 'groen gearceerde gebied van figuur 4' met uitsluitel van het perceel dat niet betreden mocht worden voor onderzoek (6051) (perceel Thunnissen). Omdat de reeds onderzochte zone van De Steekproef ook al is onderzocht door het ADC lijkt ons een derde booronderzoek door Grontmij niet gepast. Beide eerdere booronderzoeken (Steekproef + ADC) tezamen komen in aantal gezette boringen overeen met een karterend booronderzoek. Een karterend booronderzoek omvat doorgaans 10 boringen per hectare. Alsnog het booronderzoek uitvoeren binnen dezelfde zone lijkt ons strijdig met het PvE en het eerder gedane onderzoek en advies van het ADC. Temeer de opmerking in het PvE over het opsporen van archeologische sporen op het veen en omdat aan "het beter in beeld brengen" (overleg 2009) hiermee al is tegemoet gekomen.

Uit het recente onderzoek Archeologisch onderzoek ZW-deel Elshof-Zuid te Anna Paulowna – gemeente Hollands Kroon (Inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen - verkennende fase) is gebleken dat de archeologische verwachting kan worden bijgesteld. Het recente onderzoek heeft betrekking op het perceel van Bouwfonds (zuidwestelijke hoek). De conclusie is dat op dit perceel geen nader vervolgonderzoek noodzakelijk. Hier kan de dubbelstemming Archeologie van de bestemmingsplankaart worden verwijderd.

Figuur 2: Booronderzoek Zuidwestelijk perceel

Voor het overige deel is wellicht nog een sleuvenonderzoek benodigd. Het overige deel is weer-gegeven in figuur 3.

Figuur 3: Mogelijk gebied betreffende sleuvenonderzoek

Wij zouden graag met de bevoegde overheid willen overleggen over hetgeen hierboven is beschreven in relatie tot wat in archeologisch opzicht door de bevoegde overheid nog noodzakelijk wordt geacht binnen de zone van de Dubbelbestemming (zie figuur 3).

Opgesteld door drs. J. Bex (KNA-archeoloog Grontmij)